

© The Economist

El marroquins en diuen “obstrucció”, com si el seu Govern patís una malaltia. Tres dies després que el Partit de la Justícia i el Desenvolupament (PJD), un grup islamista moderat, guanyés en nombre d’escons les eleccions parlamentàries del 7 d’octubre, el rei Mohamed VI va demanar al seu líder, Abdelilah Benkirane, de formar un nou Govern. Passats tres mesos, Benkirane encara ho està intentant. La lluita pel poder, vet ací, ha posat en perill la salut econòmica i política del Marroc en perill.

El Marroc va capejar les primaveres àrabs molt millor que la resta de països de la regió. Les grans protestes menaren a reformes constitucionals i a unes relativament lliures eleccions, i netes, el 2011, eleccions que el PJD va guanyar. L’economia promet i el rei impulsa una versió suau de l’islam. Per als estàndards de la regió, és un èxit en embrió –la qual cosa fa que el desastre actual resulti encara més decebedor.

Feia tota la impressió que el nou Govern s’assemblaria molt a l’anterior, que va dirigir Benkirane i incloïa el PJD, la Reunió Nacional d’Independents (RNI), el Moviment Popular (MP) i el Partit del Progrés i del Socialisme (PPS) –amb molt poques diferències entre ells, si més no en qüestions de política econòmica. Però a començament del mes passat Benkirane va interrompre les converses amb l’RNI i l’MP, els quals havien quedat quart i quint respectivament en els comicis. El líder de l’RNI, Aziz Akhannouch, havia fet algunes peticions al PJD, com ara la d’incloure d’altres partits en la seva coalició, cosa que hauria debilitat els islamistes.

Molts marroquins hi han detectat la mà del rei, qui afirma estar per damunt de la política, en aquesta maniobra. Ell i la seva cort reial, coneguda com a *makhzen* [el poder establert], han empès les negociacions, però alguns diuen que més aviat hi estan interferint. Tot i haver-se obligat a cedir poders al Parlament el 2011, Mohammed VI continua fermament comandant el seu país. Alguns crítics van acusar el Palau Reial d’intentar escorar les eleccions cap al laïcista Partit de l’Autenticitat i la Modernitat, que va quedar segon. I que, havent fracassat de sortir-se amb la seva a les urnes, diuen que està utilitzant Akhannouch perquè actuï en el seu nom.

Qui pot desbloquejar el Marroc?

Un país àrab pacífic, moderat i en punt mort. Les converses per a la formació d’un nou Govern s’han estancat.

El rei del Marroc, Mohamed VI, rep el secretari general del Partit de la Justícia i el Desenvolupament, Abdelilah Benkirane.

Benkirane representa un desafiament inusitat per a Palau. Carismàtic i trempat, compta amb un ampli suport entre la població normal i corrent. La seva legitimitat democràtica contrasta en gran manera amb la del rei, la família del qual fa remuntar la seva línia de sang al profeta Mahoma i ha governat el Marroc durant quasi quatre segles seguits. Mohamed VI és molt popular... I compta amb el suport de Benkirane. Alguns analistes, però, hi veuen una rivalitat creixent. "Al *makhzen* no li agrada això", diu Soulaïman Raïssouni, l'editor d'*Al Aoual*, una pàgina web de notícies.

"El que intenten és reduir l'aura que envolta Benkirane".

El PJD es va enfrontar al *makhzen* en el primer mandat fent públics els noms d'individus i empreses afavorits per contractes amb el Govern. Però Benkirane, que sovint tracta d'eludir la confrontació, també li va retornar alguns poders al rei. I tampoc es va mostrar desafiant contra el Palau Reial en temes de primera importància. Alguns marroquins, incloent-hi membres del seu propi partit, voldrien que fos més ferm i enèrgic.

D'altres culpen Benkirane pels desiguals resultats econòmics del Marroc

de 2011 ençà. S'espera que la taxa de desocupació es mantingui per damunt del 10% aquest any. La corrupció, que el PJD va prometre que atallaria, continua essent un problema. Però l'anterior Govern va implementar reformes necessàries –com ara la retallada ajudes i la congelació de les contractacions públiques. Les coses sembla que milloren, diuen els analistes.

El bloqueig, l'obstrucció, a molts marroquins els sembla absurd perquè, malgrat les nombroses crítiques, la majoria de partits volen continuar les polítiques del Govern anterior. "Tenen la mateixa opinió, el mateix programa, la mateixa visió liberal de l'economia", diu Abdellah Tourabi, presentador d'una tertúlia política en televisió. "Ningú s'explica per què aquestes persones no són capaces de parlar i formar govern".

El bloqueig, però, ha començat a provocar danys reals. No sembla probable que el Parlament sancioni els pressupostos a temps, amb la qual cosa el programa de reformes del Govern s'endarrerirà. Els economistes ja parlen d'un clima empresarial com més va més nuvolós i d'inversions a la baixa.

No està clar com es desobstruirà el país en última instància. La constitució exigeix que el rei demani al líder del partit guanyador que formi Govern... Ara, no ofereix cap pla B. El rei podria convocar unes noves eleccions (que amb tota seguretat guanyaria el PJD), o demanar-li al cap d'un altre partit que formés Govern. De moment, però, es manté fidel a Benkirane.

Malgrat tot el drama, el resultat més probable és que el PJD arribi a un pacte amb l'RNI per crear un Govern que, segons els analistes, no durarà gaire temps. El mal infligit a les naixents institucions democràtiques del Marroc podria allargar-se. La participació de votants en les darreres eleccions va ser de menys del 40% i molts ja han començat a perdre la seva fe en el sistema. ●

Traducció de Francesc Sellés